

**PAŃSTWOWA
KOMISJA WYBORCZA**

ZPOW-501-80/18

Warszawa, dnia czerwca 2018 r.

Pani

Joanna ZAŁUSKA

Szefowa działu Demokracja

forumIdei Fundacja im. Stefana Batorego

mpludowska@batory.org.pl

Szanowna Pani,

Państwowa Komisja Wyborcza, odpowiadając na pismo z dnia 4 czerwca 2018 r., wyjaśnia, co następuje.

1. Prawo wyznaczenia po jednym obserwatorze społecznym do komisji wyborczych mają zarejestrowane w Rzeczypospolitej Polskiej stowarzyszenia i fundacje, które w swoim statucie mają zapisaną realizację co najmniej jednego celu wymienionego w art. 103c ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2018 r. poz. 754 i 1000), tj. troskę o demokrację lub prawa obywatelskie albo rozwój społeczeństwa obywatelskiego.
2. Zarejestrowane w Rzeczypospolitej Polskiej stowarzyszenia i fundacje, które chcą wyznaczyć do komisji wyborczych obserwatorów społecznych muszą mieć w statucie zapisy, z których wynika, że realizują one co najmniej jeden cel, o których mowa w art. 103c Kodeksu wyborczego. Nie ma przy tym znaczenia w jaki sposób zostaną one zapisane (jakie sformułowania zostaną użyte).
3. Analogicznie do zasad dotyczących mężów zaufania obserwatorzy społeczni wyznaczeni przez dane stowarzyszenie lub fundację mogą zmieniać się w ciągu pracy komisji. Jednakże każdy z nich będzie musiał posiadać zaświadczenie sporządzone według wzoru określonego przez Państwową Komisję Wyborczą na podstawie art. 103a § 4 w związku z art. 103c § 2 Kodeksu wyborczego, z którego będzie wynikało prawo obserwacji prac danej komisji. W komisji nie może natomiast w tym samym czasie przebywać więcej niż jeden obserwator społeczny wyznaczony przez to samo stowarzyszenie lub fundację.

4. Zgodnie z art. 42 § 5 w związku z art. 103c § 2 Kodeksu wyborczego od podjęcia przez obwodową komisję wyborczą ds. przeprowadzenia głosowania w obwodzie czynności wykonywanych do czasu rozpoczęcia głosowania, do rozpoczęcia głosowania oraz od zamknięcia lokalu wyborczego do podpisania protokołów głosowania, czynności obwodowej komisji wyborczej ds. przeprowadzenia głosowania w obwodzie i obwodowej komisji wyborczej ds. ustalenia wyników głosowania w obwodzie w obwodach głosowania na obszarze kraju mogą być rejestrowane przez obserwatorów społecznych z wykorzystaniem własnych urządzeń rejestrujących.
5. Wyznaczeni obserwatorzy społeczni w dniu głosowania zobowiązani są do przedstawienia właściwej komisji zaświadczenia, o którym mowa w pkt 3, podpisanego przez osobę (lub osoby) uprawnioną do podpisywania dokumentów organu stowarzyszenia lub fundacji upoważnionego do jej reprezentowania na zewnątrz. Nie muszą oni natomiast zgłaszać zamiaru rejestracji prac komisji w zakresie określonym w Kodeksie wyborczym. Uprawnienie to wynika wprost z przepisów prawa. Jednakże realizacja tego uprawnienia musi być prowadzona w taki sposób, aby nie zakłócało to pracy komisji.
6. Uprawnienie do obserwacji wyborów przez obserwatorów społecznych weryfikowane będzie na podstawie przedkładanych przez nich komisji zaświadczeń, o których mowa w pkt 3. We wzorze tego zaświadczenia Państwowa Komisja Wyborcza określi wymóg podania numeru, pod którym stowarzyszenie lub fundacja została wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego. Na tej podstawie członkowie obwodowych komisji wyborczych weryfikowali będą uprawnienie od wyznaczenia obserwatorów społecznych przez dane stowarzyszenie lub fundację. W przypadku braku takiej możliwości technicznej obwodowa komisja wyborcza może się zwrócić o pomoc w tej sprawie do właściwej terytorialnej komisji wyborczej, urzędu gminy lub właściwego komisarza wyborczego. Kwestie te szczegółowo zostaną uregulowane w wytycznych Państwowej Komisji Wyborczej.

Przewodniczący

Państwowej Komisji Wyborczej

Wojciech Hermeliński